EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 28.9.2026
COM(2026) 508 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o dostupnosti ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin, ekologicky chovaných zvířat a ekologických bílkovinných krmiv v souladu s čl. 53 odst. 7 nařízení (EU) 2018/848

{SWD(2026) 284 final}

1. Úvod

Tato zpráva se zabývá dostupností ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin, ekologicky chovaných zvířat, včetně kuřic, a ekologických bílkovinných krmiv určených k výživě drůbeže a prasat na trhu EU. Přijímá se v souladu s čl. 53 odst. 7 nařízení (EU) 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů (dále jen „nařízení o ekologické produkci“)[1], které je použitelné od 1. ledna 2022.

Spolunormotvůrci si tuto zprávu vyžádali s ohledem na postupné rušení výjimek týkajících se používání rozmnožovacího materiálu rostlin z konvenční produkce, drůbeže pocházející z konvenčního chovu a hospodářských zvířat pocházejících z konvenčního chovu pro účely plemenitby a také bílkovinných krmiv z konvenční produkce určených pro drůbež a prasata. Komise byla požádána, aby po pěti letech ode dne použitelnosti nařízení o ekologické produkci „posoudila dostupnost tohoto materiálu v ekologické podobě na trhu v Unii [...] na základě údajů o dostupnosti ekologického materiálu shromážděných prostřednictvím databází a systémů zřízených členskými státy“. Zpráva by se měla zabývat dostupností tohoto materiálu a důvody případného omezeného přístupu ekologických hospodářských subjektů k tomuto materiálu

Při vypracovávání této zprávy Komise zohlednila údaje shromážděné v souladu s článkem 26 nařízení o ekologické produkci a informace o výjimkách a povoleních uvedených v čl. 53 odst. 6, a to následovně:

a) informace obsažené v databázi o rozmnožovacím materiálu rostlin uvedené v čl. 26 odst. 1 a v systémech sběru údajů o zvířatech uvedených v čl. 26 odst. 2 a případně v systémech sběru údajů týkajících se kuřic uvedených v čl. 26 odst. 3;

b) informace o výjimkách udělených v souvislosti s rozmnožovacím materiálem rostlin v souladu s bodem 1.8.5 části I přílohy II a body 1.3.4.3 a 1.3.4.4 části II přílohy II a

c) informace o dostupnosti ekologických bílkovinných krmiv pro drůbež a prasata na trhu Unie a o povoleních k používání bílkovinných krmiv z konvenční produkce pro selata a drůbež, která byla udělena v souladu s body 1.9.3.1 písm. c) a 1.9.4.2 písm. c) části II přílohy II.

Kromě toho byly prováděcím nařízením Komise (EU) 2020/464[2] zavedeny požadavky na vykazování údajů členskými státy a šablony dostupné prostřednictvím informačního systému ekologického zemědělství (OFIS) se postupně používaly v letech 2023 až 2025. Rozdíly v údajích vykazovaných členskými státy v průběhu těchto tří let však snižují spolehlivost

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007 (Úř. věst. L 150, 14.6.2018, s. 1) ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/2025-03-25/oj

[2] Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/464 ze dne 26. března 2020, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848, pokud jde o doklady potřebné ke zpětnému uznání období pro účely přechodu, produkci ekologických produktů a informace, jež mají členské státy poskytovat (Úř. věst. L 98, 31.3.2020, s. 2) ELI. http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/464/oj

statistické analýzy. Přiložený pracovní dokument útvarů Komise obsahuje údaje členských států za roky 2022 až 2024[3].

2. Ekologický rozmnožovací materiál rostlin

Za účelem podpory rozvoje ekologického šlechtění zavedlo nařízení o ekologické produkci nová ustanovení týkající se ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin, která definují ekologické odrůdy a ekologický heterogenní materiál vhodný pro ekologickou produkci. Rovněž se tímto nařízením ruší výjimky pro používání rozmnožovacího materiálu rostlin z konvenční produkce (31. prosinec 2036)[4].

Zajištění velké rozmanitosti ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin je pro ekologické zemědělství zásadním předpokladem pro zajištění nezbytné adaptace měnícím se vnějším vlivům a podmínkám, na druhou stranu je však produkce ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin z technického hlediska náročnější než v případě konvenční produkce, a to kvůli omezenému používání pesticidů a hnojiv (pracovní dokument útvarů Komise, oddíl I.7).

Rozsah databází ke shromažďování informací o dostupnosti ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin (které existovaly již v rámci předchozího právního rámce upravujícího ekologickou produkci, zejména nařízení Komise (ES) č. 889/2009)[5], byl rozšířen z osiva a sadbových brambor na všechny druhy vegetativního rozmnožovacího materiálu rostlin.

Podle nařízení o ekologické produkci musí ekologičtí zemědělci používat ekologický rozmnožovací materiál rostlin[6]. Pouze v případech, kdy z oficiálních údajů vyplývá, že potřeby hospodářských subjektů nelze uspokojit objemy ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin a rozmnožovacího materiálu rostlin z přechodného období[7] dostupnými na trhu, mohou vnitrostátní příslušné orgány za určitých podmínek udělit výjimky pro používání rozmnožovacího materiálu rostlin z konvenční produkce. V souladu s bodem 1.8.5.6 části I přílohy II nařízení o ekologické produkci musí vnitrostátní příslušné orgány sestavit oficiální seznam druhů, poddruhů nebo odrůd, pro které je ekologický rozmnožovací materiál rostlin a rozmnožovací materiál rostlin z přechodného období k dispozici v dostatečném množství („seznam kategorie I“). V případě závažného nedostatku ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin mohou příslušné vnitrostátní orgány namísto individuálních výjimek udělit roční obecné výjimky pro seznam druhů, poddruhů nebo odrůd[8].

---

[3] Jelikož lhůta pro předložení zprávy Evropskému parlamentu a Radě končí 31. prosince 2026, nejsou v ní zahrnuty informace, které členské státy zaslaly do června 2026.

[4] Další informace: Pracovní dokument útvarů Komise, oddíl I.7

[5] Nařízení Komise (ES) č. 889/2008 ze dne 5. září 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o ekologickou produkci, označování a kontrolu (Úř. věst. L 250, 18.9.2008, s. 1). ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/889/oj

[6] Body 1.8.1 a 1.8.3 části I přílohy II nařízení (EU) 2018/848

[7] Článek 10 odst. 4 nařízení (EU) 2018/848 stanoví, že rozmnožovací materiál rostlin z přechodného období lze uvádět na trh jako takový, pokud bylo dodrženo přechodné období v délce nejméně 12 měsíců.

[8] Bod 1.8.5.7. části I přílohy II nařízení o ekologickém zemědělství.

Jelikož na základě informací o ekologickém rozmnožovacím materiálu rostlin a rozmnožovacím materiálu rostlin z přechodného období dostupném na trhu mohou zemědělci žádat o výjimku v případě nedostačující nabídky, je nezbytné zajistit, aby byly tyto informace široce dostupné.

Bohužel z cíleného výzkumu[9] a shromážděných informací vyplývá, že v této oblasti bylo dosaženo jen malého pokroku: Sedmnáct členských států má zaveden nějaký typ interaktivních databází s funkcemi pro zjišťování dostupnosti rozmnožovacího materiálu rostlin pro konkrétní plodiny, zatímco ostatní se rozhodly pro statické tabulky (pracovní dokument útvarů Komise, oddíl I.8). V důsledku nedávných legislativních změn členské státy upravily své předchozí systémy tak, aby hospodářské subjekty mohly na dobrovolném základě zveřejňovat informace o své produkci ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin a rozmnožovacího materiálu rostlin z přechodného období[10]. Vnitrostátní databáze jsou nezbytné pro podporu využívání ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin a rozmnožovacího materiálu rostlin z přechodného období a pro podporu elektronického zpracování výjimek a měly by být plně funkční[11].

2.1. Analýzy vnitrostátních údajů vykazovaných v souladu s čl. 53 odst. 6 nařízení (EU) 2018/848

Přehled vnitrostátních údajů o dostupnosti rozmnožovacího materiálu rostlin, jakož i o individuálních a obecných výjimkách je uveden v pracovním dokumentu útvarů Komise a je rozdělen podle hlavních skupin plodin[12]. Výsledky jsou rozčleněny podle jednotlivých členských států a v některých případech byly rovněž seskupeny do čtyř hlavních zeměpisných oblastí[13].

2.1.1. Dostupnost ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin a rozmnožovacího materiálu rostlin z přechodného období

[9] *The State of organic seed in EU* (Situace v oblasti ekologického osiva v EU) –https://www.liveseed.eu/wp-content/uploads/2019/12/FNL-FNL-Web-Interactive-NOV19-Booklet2-LIVESEED_web.pdf

[10] Databáze FiBL OrganicXseeds, která je v provozu již více než 10 let, byla nedávno dále rozšířena tak, aby zahrnovala všechny formy rozmnožovacího materiálu rostlin a různé nové funkce, a v současné době ji využívá osm členských států. V rámci projektu Liveseed byla rovněž vyvinuta evropská propojovací databáze (European Router Database), která dodavatelům a hospodářským subjektům umožňuje nabízet a vyhledávat ekologický rozmnožovací materiál rostlin ve všech členských státech, jakož i ve Spojeném království, na Islandu a ve Švýcarsku – Databáze EU pro ekologická osiva - LIVESEEDING

[11] Výňatek z Solfanelli, F.; Ozturk, E.; Dudinskaya, E.C.; Mandolesi, S.; Orsini, S.; Messmer, M.; Naspetti, S.; Schaefer, F.; Winter, E.; Zanoli, R. Estimating Supply and Demand of Organic Seeds in Europe Using Survey Data and MI Techniques (Odhad nabídky a poptávky po ekologických osivech v Evropě s využitím údajů z průzkumů a technik vícenásobné imputace). *Sustainability* **2022**, *14*, 10761. https://doi.org/10.3390/su141710761 : *„Výsledky analýzy funkčnosti databáze pro ekologická osiva a nedávný průzkum provedený mezi ekologickými zemědělci v EU a Švýcarsku potvrzují obecný předpoklad, že v zemích, které mají dobře fungující databázi pro ekologická osiva s rozvinutým odvětvím osiv, je využívání ekologických osiv vyšší“.*

[12] Obiloviny, druhy pšenice, zelenina, suché luskoviny, olejniny, průmyslové plodiny, aromatické byliny a koření, ovoce, vinná réva, olivy, okrasné rostliny, pícniny a jejich směsi (pracovní dokument útvarů Komise, oddíly I.3 a I.4.2).

[13] Členské státy EU ve střední Evropě: BE, CZ, DE, FR, LU, NL, AT – členské státy EU ve východní Evropě: BG, LT, HU, PL, RO, SK – členské státy EU v severní Evropě: DK, EE, IE, LV, FI, SE – členské státy EU v jižní Evropě: EL, ES, HR, IT, CY, MT, PT, SI

Většina členských států vykázala pouze kvalitativní informace a uvedla druhy a odrůdy, pro které byl ekologický rozmnožovací materiál rostlin a rozmnožovací materiál rostlin z přechodného období zahrnut do jejich vnitrostátních databází. Pouze čtyři členské státy každý rok vykázaly kvantitativní údaje o široké škále druhů plodin (pracovní dokument útvarů Komise, oddíl I.1.1).

Hospodářské subjekty mohou tyto systémy využívat na dobrovolném základě[14], avšak několik členských států uvedlo, že někteří dodavatelé považují kvantitativní údaje za obchodně citlivé informace.

U některých druhů rostlin může být ekologický rozmnožovací materiál vyprodukován v rámci vlastního podniku nebo získáván na základě přímých dohod mezi zemědělci a dodavateli. Osivo z vlastní sklizně u některých plodin (obilovin) skutečně představuje vysoké procento[15].

K dispozici jsou některé analýzy odrůd podle skupin plodin (pracovní dokument útvarů Komise, oddíl I.1.3), které slouží jako ukazatel využívání databází. Komplexní údaje týkající se čerstvé zeleniny, obilovin a pšenice dodalo dvanáct členských států, zatímco jedenáct zemí EU vykázalo pouze malý počet plodin a odrůd a pět členských států uvedlo údaje pouze za jeden rok, popřípadě vůbec žádné.

Ukazatelem zlepšující se dostupnosti ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin a rozmnožovacího materiálu rostlin z přechodného období je existence oficiálního „seznamu kategorie I“, který mohou členské státy v souladu s vývojem tržní nabídky rovněž využívat k rušení výjimek. Pouze dvanáct členských států sestavilo „seznam kategorie I“, v němž se počet plodin pohyboval v rozmezí od 1 do 90 a který se skládal převážně z obilovin (pšenice) a krmných plodin (pracovní dokument útvarů Komise, oddíl I.2).

2.1.2. Výjimky podle bodu 1.8.5 části I přílohy II nařízení (EU) 2018/848

Vnitrostátní příslušné orgány mohou udělovat výjimky umožňující použití rozmnožovacího materiálu rostlin z konvenční produkce v ekologické produkci, a to na individuálním nebo obecném základě[16].

Jednotlivé výjimky lze udělit v souladu s podmínkami stanovenými v bodě 1.8.5.1. přílohy II části I nařízení (EU) 2018/848 pouze v následujících případech:

a) není-li v databázi uvedené v čl. 26 odst. 1 nebo v systémech uvedených v čl. 26 odst. 2 registrována žádná odrůda druhu, který chce hospodářský subjekt získat;

[14] Z nedávného průzkumu v rámci projektu Liveseed vyplývá, že ze 140 respondentů z řad ekologických producentů nabízí ekologické osivo prostřednictvím vnitrostátních databází v EU pouze 49 % – *Insights into the opportunities and bottlenecks in organic seed and plant breeding sector* (Bližší pohled na příležitosti a překážky v odvětví ekologického šlechtění osiv a rostlin) – 13. února 2023: LiveSeeding_Presentation-Template

[15] *Estimating Supply and Demand of Organic Seeds in Europe Using Survey Data and MI Techniques* (Odhad nabídky a poptávky po ekologických osivech v Evropě s využitím údajů z průzkumů a technik vícenásobné imputace) – Sustainability 2022, 14, 10761, https://doi.org/10.3390/su141710761

[16] Výjimky musí být udělovány v souladu s požadavky stanovenými v bodech 1.8.5.1 až 1.8.5.7 části I přílohy II nařízení (EU) 2018/848.

b) není-li žádný hospodářský subjekt, který uvádí na trh rozmnožovací materiál rostlin, schopen dodat příslušný ekologický rozmnožovací materiál rostlin nebo rozmnožovací materiál rostlin z přechodného období nebo rozmnožovací materiál rostlin povolený v souladu s bodem 1.8.6 v době výsevu nebo výsadby v situacích, kdy si uživatel rozmnožovací materiál rostlin objednal v přiměřeném předstihu, aby mohl být ekologický rozmnožovací materiál rostlin nebo rozmnožovací materiál rostlin z přechodného období nebo rozmnožovací materiál rostlin povolený v souladu s bodem 1.8.6 připraven a dodán;

c) není-li odrůda, kterou chce hospodářský subjekt získat, registrována jako ekologický rozmnožovací materiál rostlin nebo rozmnožovací materiál rostlin z přechodného období nebo rozmnožovací materiál rostlin povolený v souladu s bodem 1.8.6 v databázi uvedené v čl. 26 odst. 1 nebo v systémech uvedených v čl. 26 odst. 2 a hospodářský subjekt je schopen prokázat, že zejména z hlediska agronomických, půdních a klimatických podmínek a nezbytných technologických vlastností není žádná z registrovaných alternativ stejného druhu pro kýženou produkci vhodná;

d) je-li použití daného materiálu odůvodněno pro účely výzkumu, terénního testování v malém měřítku, zachování odrůdy nebo inovace produktu a souhlas s ním vyjádřily příslušné orgány členského státu.

Většina členských států vykázala údaje o situaci popsané pod písmenem c) výše (pracovní dokument útvarů Komise, oddíl I.4.1). V několika dalších členských státech[17] převažuje situace popsaná pod písmenem a) výše, což naznačuje úplnou absenci ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin nebo rozmnožovacího materiálu rostlin z přechodného období.

Jednotlivé výjimky vykazují značnou zeměpisnou rozmanitost, přičemž většina z nich byla udělena pro čerstvou zeleninu, obiloviny a pícniny (pracovní dokument útvarů Komise, oddíly I.4 a I.6).

Pokud jde o obecné výjimky, patnáct členských států poskytlo kvantitativní informace (nikoli však všechny za tyto tři roky) a šest členských států uvedlo, že systém obecných výjimek vůbec neuplatňuje[18]. Pět členských států[19] neposkytlo o obecných výjimkách žádné informace.

Na tomto základě bylo provedeno předběžné vyhodnocení kvantitativních údajů týkajících se obilovin a pšenice, které ukázalo nárůst využití obecných výjimek (pracovní dokument útvarů Komise, oddíl I.5).

Z oddílu I.3 pracovního dokumentu útvarů Komise vyplývá, že obecné výjimky se v některých členských státech mohou týkat stovek druhů (včetně okrasných rostlin), zatímco v jiných se omezují na několik desítek druhů (především na pícniny, obiloviny, zeleninu, vinnou révu a ovocné plodiny).

[17] BG, CY, CZ, HR, HU, IE, LV, LT, PL, PT, SK, RO
[18] BG, CY, HR, MT, PL, SI
[19] IE, EL, CZ, HU, RO

3. Ekologicky chovaná zvířata, včetně kuřic

Ekologicky chovaná hospodářská zvířata se musí narodit nebo vylíhnout a být chována v ekologických produkčních jednotkách[20].

Ekologická produkce hospodářských zvířat však trpí nedostatkem ekologicky chovaných zvířat k založení nebo obnově stád nebo hejn. Nařízení o ekologické produkci stanoví nový systém výjimek založený na informacích o dostupnosti ekologicky chovaných zvířat, které shromáždily členské státy.

Systém rovněž hospodářským subjektům uvádějícím na trh ekologicky chovaná zvířata umožňuje, aby na dobrovolném základě a bezplatně zveřejňovaly informace o svých dostupných zvířatech, spolu se svým názvem a kontaktními údaji[21].

Pokud ze shromážděných údajů vyplývá, že nelze uspokojit poptávku po ekologicky chovaných zvířatech, mohou vnitrostátní příslušné orgány za přísných podmínek povolit zařazení konvenčně chovaných zvířat do jednotky ekologické produkce, a to až do 31. prosince 2036[22].

V případě kuřic je zavedení takového systému pro členské státy dobrovolné[23] a vnitrostátní příslušné orgány mohou schválit zařazení drůbeže pocházející z konvenčního chovu do produkční jednotky za předpokladu, že kuřice určené k produkci vajec a masa jsou mladší než 3 dny, a to v případě, kdy se hejno tvoří nově, obnovuje se nebo se vytváří opětovně.

Tato zpráva analyzuje dostupnost ekologicky chovaných zvířat v EU, včetně kuřic, jakož i výjimky udělené za účelem zařazení zvířat pocházejících z konvenčního chovu, a to na základě informací poskytnutých členskými státy.

3.1. Analýza informací obdržených od členských států o dostupnosti ekologicky chovaných zvířat

Zřízení systémů sběru údajů o dostupnosti ekologicky chovaných zvířat je pro členské státy povinné teprve od 1. ledna 2022. V letech 2023 až 2025 se zvýšil počet členských států, které disponují funkčními systémy pro ekologicky chovaná zvířata. Tato zpráva předkládá aktuální stav zavedených systémů k červnu 2025, kdy 25 členských států zaslalo odkazy na své databáze (pracovní dokument útvarů Komise, oddíl II.1). Tyto informace jsou k dispozici na adrese https://ec.europa.eu/agriculture/ofis_public/national-databases.html.

Vzhledem k tomu, že používání tohoto systému není pro dodavatele ekologicky chovaných zvířat povinné, jsou údaje předkládané členskými státy velmi rozmanité povahy, často neúplné, a proto tato zpráva nemůže předložit konsolidované údaje na úrovni EU.

[20] Bod 1.3.1 části II přílohy I nařízení (EU) 2018/848.
[21] V případě zvířat lze stanovit výjimku v souladu s bodem 1.3.4.4 části II přílohy II nařízení (EU) 2018/848.
[22] Body 1.3.4.4.1 až 1.3.4.4.4 části II přílohy II nařízení (EU) 2018/848
[23] Čl. 26 odst. 3 nařízení (EU) 2018/848

3.2. Analýza informací obdržených od členských států o dostupnosti ekologicky chovaných kuřic

Shromažďování údajů o dostupnosti ekologicky chovaných kuřic členskými státy je dobrovolné. Členské státy za účelem shromažďování informací žádné takové systémy dosud nezavedly, což je důvodem, proč si většina ekologických provozovatelů potřebné kuřice předem objednává přímo na trhu.

3.3. Analýza informací obdržených od členských států o výjimkách udělených za účelem zařazování zvířat pocházejících z konvenčního chovu

Všechny členské státy údaje za tyto tři roky předložily. U několika členských států však byly buď neúplné, nebo vykazovaly meziroční nesrovnalosti. Kvalita údajů se v letech 2023 až 2025 zlepšila, stále je však nelze agregovat za všech 27 členských států.

Kvalitativní analýza ukazuje, že ve většině členských států byly uděleny výjimky pro zařazení zvířat pocházejících z konvenčního chovu, a to u skotu, koní, ovcí, koz a prasat (pracovní dokument útvarů Komise, oddíl II.3).

3.4. Analýza informací obdržených od členských států o výjimkách udělených za účelem zařazení kuřic pocházejících z konvenčního chovu

Většina členských států předložila informace, které jsou neúplné, nebo nepředložila žádné údaje. Kvalitativní analýza týkající se kuřic pocházejících z konvenčního chovu ukazuje, že několik členských států v roce 2022 tyto výjimky využívalo a v letech 2023 a 2024 přestalo vykazovat údaje (pracovní dokument útvarů Komise, oddíl II.4).

Podle informací obdržených od Evropské asociace chovatelů venkovské drůbeže (European Rural Poultry Association, ERPA) panuje u dodávek ekologicky chovaných kuřic napjatá situace. Většina zařízení pro chov rodičovských hejn se zaměřuje na konvenční produkci a pouze okrajově na ekologickou produkci, kde i) požadavky na ustájení vyžadují rozsáhlé investice a ii) přístup do venkovních prostor zvyšuje zdravotní rizika pro rodičovská zvířata. Pokud by bylo uplatňování výjimek pro zařazování kuřic pocházejících z konvenčního chovu ukončeno, zasáhlo by to zejména produkci pomalu rostoucích linií drůbeže.

4. Ekologické bílkovinné krmivo

4.1 Úvod

Ekologicky chovaná zvířata musí být krmena ekologickým krmivem, popřípadě krmivem z přechodného období, které splňuje jejich výživové potřeby a pochází především z hospodářství, kde jsou tato zvířata chována, nebo z jiných hospodářství v daném regionu[24].

[24] Bod 1.4.1 písm. a) a b) části II přílohy II nařízení (EU) 2018/848

V oblasti ekologických bílkovinných krmiv existuje silný konkurenční boj, neboť v ekologické produkci je zakázáno používání syntetických aminokyselin[25]. Krmivo selat a drůbeže musí splňovat specifické potřeby, pokud jde o obsah aminokyselin, zejména s ohledem na jejich růst a dobré životní podmínky, které stávající ekologické zdroje bílkovin nemusí uspokojit[26].

Nedostatečné množství ekologických dodávek představuje problém již od doby, kdy platil předchozí právní rámec upravující ekologickou produkci prasat a drůbeže[27]. Pokud tedy zemědělci nejsou schopni získat potřebné bílkovinné krmivo z ekologické produkce a vnitrostátní příslušný orgán potvrdil, že ekologická bílkovinná krmiva nejsou k dispozici v dostatečném množství, povoluje se použití bílkovinných krmiv z konvenční produkce vyrobených nebo připravených bez použití chemických rozpouštědel a poskytujících specifické bílkovinné sloučeniny, a to v maximálním podílu 5 % za období 12 měsíců pro selata o hmotnosti do 35 kg a mladou drůbež. Tato povolení lze udělit do 31. prosince 2026[28].

Členské státy poskytly informace o dostupnosti ekologických bílkovinných krmiv pro drůbež a prasata na trhu EU, jakož i informace o povoleních udělených v souladu s bodem 1.9.3.1 písm. c) a bodem 1.9.4.2 písm. c) přílohy II nařízení (EU) 2018/848.

Tato zpráva na základě těchto informací analyzuje dostupnost ekologických bílkovinných krmiv v EU a povolení k použití až 5 % bílkovinných krmiv z konvenční produkce pro selata a mladou drůbež[29].

4.2 Analýza informací obdržených od členských států ohledně dostupnosti ekologických bílkovinných krmiv pro prasata a drůbež

Oddíly III.3 a III.4 pracovního dokumentu Komise shrnují obdržené informace ohledně dostupnosti ekologických bílkovinných krmiv pro prasata a drůbež.

Ačkoli se kvalita údajů v letech 2022 až 2024 zlepšila, značný počet členských států v roce 2024 neposkytl údaje o množství ekologických krmných surovin pro prasata nebo drůbež, které byly použity jako zdroj specifických bílkovin a uvedeny na trh v těchto státech.

V roce 2024 poskytlo kvantitativní údaje o ekologických krmných surovinách používaných jako zdroje specifických bílkovin, které byly uvedeny na jejich vnitrostátní trh pro prasata, resp. drůbež, pouze jedenáct, resp. třináct členských států. Několik členských států provedlo průzkumy mezi svými výrobci krmiv s cílem tyto údaje shromáždit.

Oddíl III.2 pracovního dokumentu Komise obsahuje seznam druhů ekologických bílkovinných krmiv a bílkovinných krmiv z konvenční produkce, která se používají ke krmení prasat a drůbeže.

Oddíl II.5 pracovního dokumentu Komise podává přehled toho, co se v jednotlivých členských státech považuje za „mladou drůbež“.

---

[25] Bod 1.4.1 písm. f) části II přílohy II nařízení (EU) 2018/848

[26] *Recent advances in protein and amino acid nutritional dynamics in relation to performance, health, welfare, and cost of production* (Nejnovější poznatky v oblasti výživové dynamiky bílkovin a aminokyselin ve vztahu k výkonnosti, zdraví, dobrým životním podmínkám zvířat a výrobním nákladům) – ScienceDirect

[27] Článek 43 nařízení Komise (ES) č. 889/2008

[28] Bod 1.9.3.1 písm. c) a bod 1.9.4.2 písm. c) části II přílohy II nařízení (EU) 2018/848

[29] Čl. 53 odst. 4 nařízení (EU) 2018/848

Komise provedla kvalitativní analýzu údajů, která ukázala následující:

- Zdroje ekologických bílkovinných krmiv i bílkovinných krmiv z konvenční produkce používaných pro selata a drůbež jsou si velmi podobné a oba tyto živočišné druhy jsou závislé na stejných zdrojích.
- Členské státy udělují obecná, nikoli individuální povolení k použití bílkovinných krmiv z konvenční produkce pro prasata a zdá se, že nemají přesné informace o počtu hospodářství s chovem prasat, které tato povolení využívají (většina z nich neposkytla odhad počtu certifikovaných ekologických chovatelů prasat se selaty o hmotnosti ≤ 35 kg).
- Členské státy udělují obecná, nikoli individuální povolení k použití bílkovinných krmiv z konvenční produkce pro mladou drůbež, přičemž vykazují odlišné chápání toho, co termín „mladá drůbež“ znamená.
- Většina ekologicky certifikovaných hospodářství s chovem prasat a drůbeže tato povolení využívá.

5. Závěry

V posledních několika letech se kvalita informací předkládaných členskými státy k tématům obsaženým v této zprávě zlepšila. Na základě dostupných informací však není možné vyvodit definitivní závěry ohledně úrovně nabídky ekologických materiálů, jimiž se tato zpráva zabývá, ani ohledně využívání obecných a individuálních výjimek udělovaných členskými státy. Nelze navíc posoudit, jak se situace vyvíjí směrem k lépe zásobovanému trhu s těmito klíčovými vstupy.

Členské státy zavedly systémy, v jejichž rámci mohou provozovatelé uvádějící na trh ekologický rozmnožovací materiál rostlin nebo rozmnožovací materiál rostlin z přechodného období, popřípadě ekologicky chovaná zvířata, zveřejňovat na dobrovolné bázi podrobné informace o svých produktech v souladu s článkem 26 nařízení o ekologické produkci. Ačkoli jsou tyto systémy užitečné, nefungují vždy zcela spolehlivě a jejich využívání je ze strany provozovatelů stále omezené.

5.1 Ekologický rozmnožovací materiál rostlin

I přes určitá zlepšení v dostupnosti rozmnožovacího materiálu rostlin pro obiloviny (pšenici) a v menší míře i pro pícniny je nabídka ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin a rozmnožovacího materiálu rostlin z přechodného období stále nedostačující k pokrytí poptávky po tisících druhů a jejich odrůd. To vyvolává vážné obavy s ohledem na nárůst ekologicky obhospodařované půdy (z 16,9 milionu hektarů v roce 2022 na 18,1 milionu hektarů v roce 2024[30]) a široký počet dotčených druhů, jak potvrzuje nedávný výzkum[31]: *„Jak ukázal předchozí projekt LIVESEED, nabídka ekologických osiv, včetně vlastního ekologického osiva, pokrývá v*

[30] *Organic in Europe - Browse latest production and market data* (Ekologická produkce v Evropě – Procházet nejnovější údaje o produkci a trhu)

[31] Liveseeding 2025: *Updated and improved roadmap/decision tree to reach 100% organic seed* (Aktualizovaný a vylepšený plán/rozhodovací diagram k dosažení 100% podílu ekologických osiv)

*průměru **méně než 50 % ekologicky obhospodařované zemědělské půdy**, přičemž mezi jednotlivými plodinami a zeměmi existují značné rozdíly (Solfanelli et al. 2021 2022)*“, jakož i[32]: *„Celkový obraz současného využívání osiva v ekologickém zemědělství [...] jasně ukazuje, že poptávka po ekologickém osivu výrazně převyšuje nabídku, a to zejména v jižních a východních regionech Evropy.“*

V této souvislosti jsou výjimky i nadále nezbytné, i když by v případě některých druhů mohlo dvanáct členských států díky „seznamu kategorie I“ výjimky nevyužívat.

S ohledem na aktuálně dostupné údaje by mohlo být zapotřebí provést komplexní studii nabídky a poptávky po ekologickém rozmnožovacím materiálu rostlin, a to spolu s analýzou provádění výjimek. To by mohlo přispět k určení osvědčených postupů s cílem výjimky do roku 2036 postupně zrušit. Studie by rovněž mohla identifikovat možné důsledky úplného zrušení obecných a individuálních výjimek, a to se zaměřením na plodiny, jako jsou obiloviny a druhy pšenice, u nichž je k dispozici větší množství ekologického rozmnožovacího materiálu rostlin a rozmnožovacího materiálu rostlin z přechodného období.

5.2 Ekologicky chovaná zvířata

Pokud jde o ekologicky chovaná zvířata, dostupné údaje jsou z nedávné doby (od roku 2022) a stále nepostačují k tomu, aby poskytly spolehlivý přehled o jejich dostupnosti. V případě kuřic nezavedl žádný členský stát systém, který by na vnitrostátní úrovni informoval o dostupnosti ekologicky chovaných kuřic.

Z analýzy údajů zaslaných členskými státy vyplývá, že ekologické hospodářské subjekty stále potřebují zařazovat zvířata nebo kuřice pocházející z konvenčního chovu, aby mohly pokračovat v ekologické živočišné produkci. Z důvodu zjednodušení se jako vhodné nejeví přijetí aktu v přenesené pravomoci, kterým by se zavedla povinnost zavést systémy pro shromažďování informací o dostupnosti ekologicky chovaných kuřic a kterým by se udělení výjimek podmínilo existencí takového systému[33].

Vzhledem k nedávným klesajícím trendům v ekologické živočišné produkci a v produkci drůbeže (s výjimkou ovcí)[34] se jeví jako vhodné zachovat uplatňování výjimek pro ekologicky chovaná zvířata a kuřice do 31. prosince 2036.

5.3 Ekologická bílkovinná krmiva pro prasata a drůbež

[32] Solfanelli, F.; Ozturk, E.; Dudinskaya, E.C.; Mandolesi, S.; Orsini, S.; Messmer, M.; Naspetti, S.; Schaefer, F.; Winter, E.; Zanoli, R. Estimating Supply and Demand of Organic Seeds in Europe Using Survey Data and MI Techniques (Odhad nabídky a poptávky po ekologických osivech v Evropě s využitím údajů z průzkumů a technik vícenásobné imputace). *Sustainability* **2022**, *14*, 10761. https://doi.org/10.3390/su141710761

[33] Čl. 53 odst. 3 nařízení (EU) 2018/848: „*Ode dne 1. ledna 2027 je Komisi svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 54, jimiž se mění čl. 26 odst. 2 písm. b) s cílem rozšířit oblast působnosti informačního systému podle čl. 26 odst. 2 na kuřice a příloha II část II bod 1.3.4.3 tak, aby výjimky týkající se kuřic vycházely z údajů shromážděných v souladu s tímto systémem.*“

[34] Oddíl II.2 pracovního dokumentu útvarů Komise

Na závěr členské státy poskytly informace o dostupnosti ekologických bílkovinných krmiv pro prasata a drůbež a o povoleních k použití až 5 % bílkovinných krmiv z konvenční produkce pro selata o hmotnosti do 35 kg a mladou drůbež.

Údaje jsou k dispozici za období 2022 až 2024, jsou však stále neúplné, což brání předložení kvantitativního přehledu o dostupnosti ekologických bílkovinných krmiv v EU.

Nedostatek vhodných ekologických bílkovinných krmiv pro prasata a drůbež představuje v odvětví ekologického zemědělství strukturální problém, jehož vyřešení si vyžádá ještě několik let. Kvalitativní analýza údajů ukazuje, že mnoho chovatelů ekologicky chovaných prasat a drůbeže stále využívá povolení zařazovat do krmných dávek svých mladých zvířat malé procento bílkovinných krmiv z konvenční produkce.

Hlavní zúčastněné strany v odvětví ekologického zemědělství[35] se shodují na tom, že na trhu EU v současné době chybí ekologická bílkovinná krmiva pro prasata a drůbež, a na nutnosti prodloužit platnost stávajících výjimek.

Na tomto základě a s ohledem na povinnost uspokojit nutriční potřeby ekologicky chovaných mladých prasat a drůbeže, pokud jde o množství aminokyselin, aby byl zajištěn jejich růst a dobré životní podmínky, hodlá Komise přijmout akt v přenesené pravomoci, kterým se o dalších 10 let (tj. do 31. prosince 2036) prodlouží možnost, aby vnitrostátní příslušné orgány povolovaly použití až 5 % bílkovinných krmiv z konvenční produkce pro selata o hmotnosti do 35 kg a pro mladou drůbež.

[35] FEFAC, EUWEP, ERPA, Copa-Cogeca, IFOAM Organics Europe